

Koetjes en kalfjes

Annelies Spek (1975) is Klinisch Psycholoog en wetenschappelijk onderzoeker bij GGZ Eindhoven en Rijksuniversiteit Leiden. Ze doet onderzoek naar (de kwaliteiten, valkuilen en behandelmogelijkheden van) volwassenen met autisme. Ook geeft ze lezingen en trainingen over autisme bij volwassenen en is ze bestuurslid van het Consortium Autismspectrum-stoornissen (CASS 18+). Verder is ze als docent verbonden aan de RINO, waar zij voor psychologen en psychiaters nascholing verzorgt op het gebied van autisme.

Wanneer ik bij iemand onderzoek of er sprake is van autisme, stel ik altijd de vraag of diegene regelmatig kletst met andere mensen. Met andere woorden: of hij of zij gesprekjes voert over 'koetjes en kalfjes'. Voor de meeste mensen met autisme is deze vraag gemakkelijk te beantwoorden (nee!). Een man die ik onderzocht voegde hier nog (zuchtend) aan toe: "dat station heb ik wel gehad, ik hoef het niet nog eens over voetbal of lami-naatjes te hebben".

Over koetjes en kalfjes praten wordt omschreven als 'over onverschillige, onbeduidende zaken praten'. Deze uitdrukking blijkt zijn oorsprong te hebben in het platteland en verwijst naar boeren die over hun vee praten. Toevallig ben ik opgegroeid op het platteland en had ik twee opa's die boer waren en als ik van hen iets heb geleerd dan is het wel dat gesprekjes over het vee verre van onbeduidend zijn.

Daar heb je meteen de tegenstelling te pakken. Wat voor de één geldt als een onbeduidend onderwerp, is voor de ander van groot belang.

Illustratie: René Hazebroek

De afgelopen jaren heb ik een mooie definitie bedacht van 'kletsen': Het voeren van gesprekken waarbij de inhoud niet informatief is maar wat bij veel mensen een gevoel van samen-zijn oproept dat als prettig wordt ervaren. Een man met autisme beschreef dit overigens nog veel treffender: "sommige mensen doen hun mond open, dan komt er iets uit en dan is het blijkbaar gezellig".

Veel mensen met autisme hebben moeite met gesprekken die niet informatief zijn. Zoals een jonge vrouw tegen me zei: "ik kan wel over het weer gaan praten, maar men ziet toch zelf ook wel dat het regent?" Voor mensen met autisme is het belangrijk dat gesprekken inhoud hebben.

Bijzonder toch dat veel mensen zonder autisme zo kunnen genieten van gesprekken die op informatief niveau niks toevoegen. Het valt mij op dat de meeste mensen zonder autisme ook niet precies weten waarom zij gesprekjes over koetjes en kalfjes zo prettig vinden. Waarschijnlijk heeft het ermee te maken dat je op die manier aandacht aan elkaar geeft, wat het gevoel van 'samen-zijn' versterkt. Dan kun je je afvragen: heb je het daarvoor werkelijk nodig om met elkaar over onbeduidende onderwerpen te praten? Blijkbaar wel. Dit is dan waarschijnlijk weer een vreemd trekje van mensen zonder autisme.

Met enige regelmaat denk ik dat wij als mensen zonder autisme op dit gebied een voorbeeld zouden moeten nemen aan mensen met autisme (die gedachte heb ik opvallend vaak bij Kamerdebatten).

Bij dergelijke zinloze onbeduidende gesprekken denk ik vaak aan wat een jonge man met autisme tegen me zei: "ik ben iemand van weinig woorden, ik verzamel ze tot ik echt iets heb dat zinvol is". ■